

R O M Â N I A
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
CABINETUL PREȘEDINTELUI

Palatul Parlamentului

Calea 13 Septembrie nr.2, Intrarea B1, Sectorul 5, 050725, București, România

Telefon: (+40-21) 313.25.31; Fax: (+40-21) 312.54.80

Internet: <http://www.ccr.ro> E-mail: pres@ccr.ro

Dosar nr.3000A/2017

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
12744 29 DEC 2017
NR.

Domnului
Nicolae-Liviu DRAGNEA
Președintele Camerei Deputaților

În conformitate cu dispozițiile art.16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă trimitem, alăturat, în copie, sesizarea formulată de un număr de 27 de senatori aparținând Grupului parlamentar al Partidului Național Liberal, referitoare la neconstituționalitatea Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului.

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 25 ianuarie 2018, ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 31 ianuarie 2018.

Vă asigurăm, domnule Președinte, de deplina noastră considerație.

p. Președintele Curții Constituționale,

Judecător Petre Lăzăroiu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 3000 A1 2017

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICȚIONALĂ

12742 29 DEC 2017

NR. /

Parlamentul României
Senat

Secretar General

SENATUL ROMÂNIEI

SECRETAR GENERAL

NR. XXXV 6221

DATA 29.12.2017

Domnului

VALER DORNEANU

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

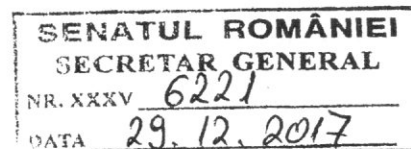
În temeiul dispozițiilor art.15 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, vă transmitem, alăturat, sesizarea cu privire la *Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului (L96/2017)*.

Precizăm că sesizarea de neconstituționalitate menționată, formulată în condițiile art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, a fost depusă la Senat în ziua de vineri, 29 decembrie 2017.

SECRETAR GENERAL

Ion Vărga

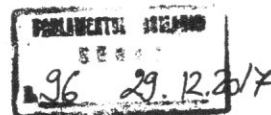
Parlamentul României
Senat

GRUPUL PARLAMENTAR PNL

XIV/227/29.12.2017

Către Secretarul General al Senatului,

Domnul Ion Vărgău

În conformitate cu dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, și în baza art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, va înaintam Sesizarea la Curtea Constituțională cu privire la **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului (PL-x nr. 240/2017)**, adoptată de către Camera Deputaților în ședința din data de 22 decembrie 2017.

În acest sens, vă adresăm rugămintea să o trimiteți Curții Constituționale, spre a se putea pronunța, prin decizie, asupra acesteia.

Cu deosebită considerație,

În numele senatorilor inițiatori,

Lider Grup PNL

Iulian DUMITRESCU

Parlamentul României

Senat

Domnului Valer DORNEANU,

Președintele Curții Constituționale

Stimate Domnule Președinte,

În temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, republicată, al art. 11 alin. (1) lit. a) raportat la art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, care prevede: „Curtea Constituțională se pronunță asupra constituționalității legilor înainte de promulgarea acestora, la sesizarea Președintelui României, a unuia dintre președinții celor două Camere, a Guvernului, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, a Avocatului Poporului, a unui număr de cel puțin 50 de deputați sau de cel puțin 25 de senatori”,

Subsemnații, Dumitrescu Iulian, Scântei Laura - Iuliana, Badea Viorel Riceard, Bulacu Romulus, Cadariu Constantin - Daniel, Caracota Iancu, Cazan Mircea, Chirteș Ioan - Cristian, Cîțu Florin - Vasile, Cristina Ioan, Dănăilă Leon, Fenechiu Cătălin - Daniel, Filipescu Răducu - George, Gorghiu Alina Ștefania, Hărău Eleonora Carmen, Mirea Siminica, Nicoară Marius - Petre, Oprea Mario Ovidiu, Pereș A. Alexandru, Pîrvulescu Eugen, Popa G. Cornel, Popa Ion, Stângă George Cătălin, Șoptică Costel, Toma Cătălin Dumitru, Țapu Nazare Eugen, Vela Ion - Marcel, toți **în calitate de Senatori ai Partidului Național Liberal**, semnatori ai prezentei sesizări conform tabelului de semnături anexat prezentei, în original, formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

cu privire la **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului (PL-x nr. 240/2017)**, adoptată de către Camera Deputaților în ședința din data de 22 decembrie 2017, având în vedere următoarele **considerente**:

A. Situația de fapt sesizată

Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului a fost adoptată de către Senatul României, ca prima cameră sesizată, în ședința din data de 20 iunie 2017, potrivit art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată și de către Camera Deputaților în ședința din data de 5 septembrie 2017, potrivit art.75 alin.(1) teza a II-a din Constituția României, republicată.

La sesizarea cu privire la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, obiecție formulată de un număr de 38 de senatori aparținând grupurilor parlamentare ale Partidului Național Liberal și ale Uniunii „Salvați România”, Curtea Constituțională a pronunțat **Decizia nr. 612 din data de 3 octombrie 2017**, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 922 din 23 noiembrie 2017 prin care a admis obiecția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile articolului unic pct. 2 [cu referire: la sintagma "în termen de două zile" cuprinsă în art. 6 alin. (3) din Legea nr. 3/2000, la art. 6 alin. (5) fraza a doua, precum și la art. 6 alin. (7) din Legea nr. 3/2000] și cele ale articolului unic pct. 3 din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului sunt neconstituționale.

Senatul și Camera Deputaților au fost sesizate cu cererea de reexaminare a Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului (PL-x nr. 240/2017), în vederea punerii legii în acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 612 din data de 3 octombrie 2017.

Astfel, Senatul, în calitate de primă Cameră sesizată, a reexaminat legea și a reformulat textele declarate neconstituționale, adoptând, potrivit art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată, în ședința din data de 11 decembrie 2017, Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului cu următorul conținut:

“Articol unic. - Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 24 februarie 2000, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

«Art. 6. - (1) Inițiativa și procedura revizuirii Constituției sunt supuse dispozițiilor prevăzute la art. 150 și 151 din Constituția României, republicată, și prezentei legi.»

2. La articolul 6, după alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alineatele (3) - (5), cu următorul cuprins:

*«(3) Proiectul legii constituționale, adoptat de către fiecare Cameră a Parlamentului sau de către Camerele reunite în caz de divergență conform art. 151 alin. (2) din Constituția României, republicată, se trimite **de îndată** Curții Constituționale, care procedează potrivit legii. Dacă se constată că inițiativa legislativă de revizuire depășește limitele revizuirii, aceasta se consideră nefinalizată și se transmite Parlamentului, procedura urmând a fi reluată.*

(4) Dacă Curtea Constituțională constată că inițiativa legislativă de revizuire nu depășește limitele revizuirii, proiectul legii constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, împreună cu decizia Curții Constituționale. Cetățenii României sunt chemați să își exprime voința prin vot în cadrul referendumului național cu privire la revizuirea Constituției, în ultima duminică a perioadei de 30 de zile prevăzută la art. 151 alin. (3) din Constituția României, republicată, calculată de la data adoptării de către Parlament a proiectului legii constituționale, Guvernul având obligația de a aduce la cunoștință publică, de îndată, prin mijloace de comunicare în masă, textul acestuia și data referendumului național.

(5) Persoanele care au dreptul să participe la referendumul național privind revizuirea Constituției, modul de desfășurare a campaniei pentru referendum, organizarea și desfășurarea acestuia, organizarea și atribuțiile birourilor electorale, faptele care constituie contravenții, precum și modul de constatare și sancționare a acestora sunt cele stabilite la art. 4, art. 7 alin. (1), precum și în capitolele IV - VI. Rezultatul referendumului național se stabilește în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) și (3) și ale art. 7 alin. (2).»

3. La articolul 15 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins :

"a) potrivit prezentei legi, în cazul referendumului privind revizuirea Constituției, cu respectarea art. 151 alin. (3) din Constituție."

Camera Deputaților, în calitate de Cameră decizională, a reexaminat legea și a adoptat **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului (PL-x nr. 240/2017)**, în forma adoptată și de Senat, în ședința din data de 22 decembrie 2017, potrivit art.75 alin.(1) teza a II-a din Constituția României, republicată.

Analizând forma legii adoptată de către cele două camere ale Parlamentului în urma cererii de reexaminare, apreciem că forul legiuitor nu a pus conținutul Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, în deplin acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 612 din data de 3 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 922 din 23 noiembrie 2017, menținând în cuprinsul legii prevederi neconstituționale, încălcând astfel dispozițiile art. 147 alineatul (2) din Constituția României, republicată, pentru motivele detaliate mai jos.

B. Critici de neconstituționalitate:

În urma cererii de reexaminare, **Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului a fost adoptată cu încălcarea dispozițiilor art. 147 alineatul (2) și alineatul (4) din Constituția României, republicată, care prevăd:**

Art. 147 alineatul (2): În cazurile de neconstituționalitate care privesc legile, înainte de promulgarea acestora, Parlamentul este obligat să reexamineze dispozițiile respective pentru punerea lor de acord cu decizia Curții Constituționale..

Art. 147 alineatul (4): *Deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.*

Legea criticată are ca domeniu de reglementare norme juridice privitoare la organizarea și desfășurarea referendumului. În urma cererii de reexaminare, textul legii criticate nu a fost pus în deplin acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 612 din data de 3 octombrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 922 din 23 noiembrie 2017.

Astfel, art. 15 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 3/2000 **în vigoare** prevede faptul că *”Obiectul și data referendumului național se stabilesc după cum urmează: a) prin lege, în cazul referendumului privind revizuirea Constituției, cu respectarea art. 147 alin. (3) din Constituție”*.

În forma inițială a legii supusă controlului de constituționalitate în urma căruia a fost adoptată Decizia nr. 612/2017, art. 15 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 3/2000 a fost abrogat.

Autorii sesizării cu privire la obiecția de neconstituționalitate a legii adoptate inițial, au invocat critici de neconstituționalitate asupra prevederilor art. 6 alineatul (1) coroborat cu art. 6 alineatul (5) teza a-II-a și asupra normei de abrogare a dispoziției cuprinse în art. 15 alineatul (1) litera (a), critici rezumate astfel:

- Prin art. 6 alineatul (1) coroborat cu art. 6 alineatul (5) teza a-II-a: se elimină obligativitatea reglementării prin lege (lege organică) a aspectelor care privesc organizarea și desfășurarea referendumului și se reglementează competența Guvernului de a stabili, prin hotărâre, data referendumului, încalcând astfel dispozițiile art. 73 alin. (3) lit. (d) din Constituție potrivit cărora organizarea și desfășurarea referendumului se stabilesc prin lege organică, prevederile Codului bunelor practici în materie de referendum, adoptat de către Consiliul pentru alegeri democratice la cea de-a 19-a reuniune (16 decembrie 2006) și de către Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 70-a sesiuni plenare (16-17 martie 2007) prin care se recomandă ca aspectele fundamentale în materie de referendum să nu fie modificate cu mai puțin de un an înaintea organizării referendumului și să fie reglementate de Constituție la un nivel superior legii ordinare, precum și jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 736/2012) prin care s-a statuat că, în afară de regulile privitoare la aspectele tehnice și de detaliu care pot fi reglementate prin acte ale executivului (respectiv programul calendaristic pentru realizarea acțiunilor necesare desfășurării referendumului, bugetul alocat acestuia, modelul ștampilelor, buletinelor de vot, listelor electorale), toate celelalte reguli care privesc procedura de organizare și desfășurare a referendumului, inclusiv data referendumului și intervalul orar al referendumului (pentru motivele arătate la paragraful 3.5 al Deciziei nr. 736/2012), trebuie să fie supuse reglementării prin lege organică.
- Abrogarea dispoziției cuprinse în art. 15 alineatul (1) litera (a) conform căreia “Obiectul și data referendumului național se stabilesc după cum urmează: a) prin lege, în cazul referendumului privind revizuirea Constituției, cu respectarea art. 147 alin. (3) din Constituție” afectează exercitarea unei atribuții constituționale de către Parlamentul României, organul reprezentativ suprem al poporului român și unica autoritate legiuitoare a țării, prin eliminarea prerogativei Parlamentului de a stabili prin lege organică, obiectul și data referendumului național pentru revizuirea Constituției, acesta reprezentând una dintre formele de exprimare a voinței suverane a poporului român conform art. 2 din Constituția României.

Analizând criticile de neconstituționalitate anterior formulate, cu privire la art. 6 alin. (5) și cu privire la abrogarea art. 15 alin. 1 lit a) din Legea nr. 3/2000, Curtea Constituțională a reținut prin Decizia nr. 612 din data de 3 octombrie 2017, următoarele:

*“potrivit art. 2 alin. (1) din Legea fundamentală, referendumul reprezintă modalitatea prin care poporul român exercită în mod direct suveranitatea națională, constituind un mecanism eficient de manifestare a democrației directe. Consultarea voinței populare prin referendum național, ca modalitate de exprimare a suveranității, se realizează prin trei tipuri de referendum național, și anume, cel inițiat de Președintele României asupra unor probleme de interes național, prevăzut de art. 90 din Constituție, cel organizat cu privire la demiterea Președintelui României în cadrul procedurii reglementate în art. 95 din Legea fundamentală și cel prin care se aprobă revizuirea Constituției, conform art. 151 alin. (3) din Legea fundamentală. În considerarea competențelor specifice atribuite la nivel constituțional în ce privește fiecare tipologie de referendum național, art. 15 alin. (1) din Legea nr. 3/2000, în forma în prezent în vigoare, precizează tipul de act normativ prin care se stabilește organizarea referendumului și data acestuia, precum și autoritatea care îl va emite, în funcție de legitimarea sa constituțională în ceea ce privește declanșarea referendumului. Astfel, obiectul și data referendumului național se stabilesc prin lege, în cazul referendumului privind revizuirea Constituției, prin hotărâre a Parlamentului, în cazul referendumului privind demiterea Președintelui României și prin decret al Președintelui României, în cazul referendumului cu privire la probleme de interes național. (...) Pentru coerența procedurii, este rațional ca aceeași autoritate care inițiază organizarea referendumului să fie și cea care stabilește data și obiectul referendumului. (...) De aceea, în vederea asigurării unui mecanism procedural complet, care să confere eficacitate demersului legislativ de adoptare a legii de revizuire, incluzând și reglementarea etapei finale a acestuia, **Parlamentul este îndreptățit să stabilească, printr-o lege distinctă, data referendumului** (s.n.), fixând astfel în timp momentul la care legea pe care a adoptat-o va fi supusă aprobării populare (...) Așadar, Curtea constată că prevederea cuprinsă în articolul unic pct. 2 din legea criticată, cu referire la art. 6 alin. (5) fraza a doua din Legea nr. 3/2000, potrivit căreia Guvernul stabilește prin hotărâre data referendumului și aduce la cunoștință publică, de îndată, prin mijloace de comunicare în masă, data acestuia, contravine dispozițiilor art. 151 alin. (3) din Constituție. Pentru aceleași rațiuni, Curtea constată că este neconstituțională și abrogarea, făcută în scop corelativ, a art. 15 alin. (1) din Legea nr. 3/2000 care stipulează expres că obiectul și data referendumului se stabilesc prin lege.”*

După reexaminarea legii pentru punerea ei de acord cu Decizia Curții Constituționale nr. 612/2017, noua formă adoptată de Parlament modifică art. 15 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 3/2000 și prevede faptul că obiectul și data referendumului național se stabilesc *“potrivit prezentei legi, în cazul referendumului privind revizuirea Constituției, cu respectarea art. 151 alin. (3) din Constituție”*.

Conform jurisprudenței Curții Constituționale, *“în cazul constatării neconstituționalității unor dispoziții de abrogare, acestea își încetează efectele juridice în condițiile prevăzute de art. 147 alin. 1 din Constituție, iar prevederile legale care au format obiectul abrogării*

continuă să producă efecte deoarece acesta este un efect specific al pierderii legitimității constituționale sancțiune diferită și mult mai gravă decât o simplă abrogare a unui text normativ” (Decizia nr. 1039/2012). Prin Deciziile nr. 778/2009, 414/2010, 206/2013, 447/2013, Curtea a statuat că declararea ca neconstituțională a unei norme de abrogare conduce la repunerea în vigoare a normei inițial abrogată. De asemenea, Curtea a precizat că, în astfel de cazuri, ”nu intervine o „abrogare a abrogării“, pentru a se putea reține incidența dispozițiilor art. 64 alin. 3 teza a doua din Legea nr. 24/2000 potrivit căreia „Nu este admis ca prin abrogarea unui act de abrogare anterior să se repună în vigoare actul normativ inițial“ - dispoziții opozabile legiuitorului în activitatea de legiferare -, ci este vorba de un efect specific al deciziilor de constatare a neconstituționalității unei norme abrogatoare, efect întemeiat pe prevederile constituționale ale art. 142 alin. (1) care consacră rolul Curții Constituționale de garant al supremației Constituției și ale art. 147 alin. (4), potrivit căreia deciziile Curții sunt general obligatorii.”

În același timp, conform art. 147 alin. 4 din legea fundamentală, deciziile Curții Constituționale sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor, de la data publicării lor în Monitorul Oficial al României. Curtea a arătat în jurisprudența sa că puterea de lucru judecat ce însoțește actele jurisdicționale, deci și deciziile Curții Constituționale, se atașează nu numai dispozitivului, ci și considerentelor pe care se sprijină acesta. Soluția este aceeași și pentru efectul general obligatoriu al deciziilor Curții Constituționale. (Decizia nr. 414 /2010). Mai mult, nerespectarea caracterului obligatoriu al deciziilor sale, chiar și în cadrul procedurii de reexaminare, încalcă exigențele stabilite de art. 147 alin. (4) din Constituția României (Decizia nr. 581/2016, paragrafele 71 – 72).

Întrucât Curtea a stabilit *expressis verbis* prin Decizia nr. 612/2017 că **Parlamentul este îndreptățit să stabilească printr-o lege distinctă data referendumului**, legiuitorul nu putea interveni asupra textului în modul în care a făcut-o fără a nesocoti puterea de lucru judecat a deciziilor Curții Constituționale.

De asemenea, o jurisprudență constantă a Curții Constituționale (a se vedea mai ales Decizia nr.308/2012) a stabilit că reexaminarea, mai exact punerea de acord a legii cu decizia Curții Constituționale, este necesară numai atunci când Curtea a constatat neconstituționalitatea unor dispoziții ale unei legi și nu neconstituționalitatea legii în ansamblu. Însă adoptarea de către legiuitor a unor norme contrare celor hotărâte printr-o decizie a Curții Constituționale, prin care se tinde la păstrarea soluțiilor legislative constatate a fi afectate de vicii de neconstituționalitate, încalcă Legea fundamentală așa cum a stabilit și Curtea Constituțională. (a se vedea Decizia nr.581/2016, paragraful 49). Iar într-un stat de drept, astfel cum este proclamată România în art. 1 alin. (3) din Constituție, autoritățile publice nu se bucură de nicio autonomie în raport cu dreptul, Constituția stabilind în art. 16 alin. (2) că nimeni nu este mai presus de lege, iar în art. 1 alin. (5) că respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie.

De asemenea, în jurisprudența sa, Curtea a subliniat importanța principiului constituțional general al comportamentului loial și a stabilit că revine, în principal, autorităților publice sarcina de a-l aplica și respecta în raport cu valorile și principiile Constituției, inclusiv față de principiul consacrat de art. 147 alin. (4) din Constituție referitor la caracterul general

obligatoriu al deciziilor instanței constituționale (a se vedea, cu privire la înțelesul principiului comportamentului loial al autorităților publice, Decizia nr. 1.257 din 7 octombrie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 6 noiembrie 2009 sau Decizia nr. 260 din 8 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 318 din 11 mai 2015, paragraful 30). Prin încălcarea efectelor erga omnes ale deciziei de constatare a neconstituționalității, legiuitorul procedează într-un mod contrar comportamentului constituțional loial de care acesta trebuie să dea dovadă față de instanța constituțională și față de jurisprudența acesteia. Întrucât respectarea jurisprudenței Curții Constituționale constituie una dintre valorile care caracterizează statul de drept, obligațiile constituționale care rezultă din jurisprudența instanței constituționale circumscriu cadrul activității legislative viitoare; or, prin adoptarea unei soluții legislative similare cu cea constatată, în precedent, ca fiind contrară dispozițiilor Constituției, **legiuitorul acționează ultra vires, încălcându-și obligația constituțională rezultată din art. 147 alin. (4)** (a se vedea Decizia nr. 895 din 17 decembrie 2015, paragraful 26).

Mai mult, conținutul alineatului (4) al articolului 6 adoptat în urma reexaminării cuprinde norme contrare celor hotărâte prin Decizia nr. 612/2017 evidențiind intenția clară a Parlamentului de-a păstra soluția legislativă constatată a fi afectată de vicii de neconstituționalitate

Art. 6 alineatul (4) : « Dacă Curtea Constituțională constată că inițiativa legislativă de revizuire nu depășește limitele revizuirii, proiectul legii constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, împreună cu decizia Curții Constituționale. Cetățenii României sunt chemați să își exprime voința prin vot în cadrul referendumului național cu privire la revizuirea Constituției, în ultima duminică a perioadei de 30 de zile prevăzută la art. 151 alin. (3) din Constituția României, republicată, calculată de la data adoptării de către Parlament a proiectului legii constituționale, Guvernul având obligația de a aduce la cunoștință publică, de îndată, prin mijloace de comunicare în masă, textul acestuia și data referendumului național. »

Reglementarea actuală a alineatului (4) al articolului 6, coroborată și cu art. 15 alin. 1 lit. a) păstrează ca soluție legislativă obligația Guvernului de a aduce la cunoștință publică data referendumului național, printr-un act normativ propriu (hotărâre de Guvern) și introduce o determinare în timp a datei referendumului (“în ultima duminică a perioadei de 30 de zile prevăzută la art. 151 alin. (3) din Constituția României, republicată, calculată de la data adoptării de către Parlament a proiectului legii constituționale”) în condițiile în care Decizia nr. 612/2017 a statuat două imperative clare în materia organizării referendumului:

- (1) prin prisma prevederilor constituționale care îi conferă competența de a declanșa un referendum, **Parlamentul este îndreptățit să stabilească printr-o lege data referendumului în cazul revizuirii Legii fundamentale**. Revizuirea Constituției, ca lege fundamentală a statului, realizându-se printr-o lege de modificare și/sau completare a acesteia, este firesc ca actul normativ referitor la organizarea referendumului să fie tot o lege.
- (2) Pentru a conferi eficacitate demersului legislativ de adoptare a legii de revizuire, incluzând și reglementarea etapei finale a acestuia, **Parlamentul este îndreptățit să**

stabilească, printr-o lege distinctă, data referendumului, fixând astfel în timp momentul la care legea pe care a adoptat-o va fi supusă aprobării populare. Prin urmare, data referendumului trebuie stabilită printr-o lege distinctă și ulterior adoptată celei care reglementează chiar materia referendumului (Legea nr. 3/2000).

Prin urmare, în urma Deciziei nr. 612/2017 care a declarat neconstituțională abrogarea art. 15 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 3/2000 pentru faptul că această abrogare împiedică Parlamentul să stabilească **printr-o lege distinctă** data referendumului, Parlamentul nu avea competența să reglementeze într-o formă și cu un nou conținut diferite art. 15 alin. 1 lit. a) din Legea nr. 3/2000, întrucât acesta a rămas în vigoare ca urmare a declarării neconstituționalității abrogării.

Pentru aceste considerente apreciem ca legea adoptată în urma reexaminării încalcă art. 147 alineatele (2) și (4) din Constituția României, republicată.

Semnatarii prezentei sesizări apreciem că textul reformulat și adoptat în urma reexaminării, al **articolului 6, alineatul (4), teza a doua din** Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului **încalcă și dispozițiile art. 151 alin. (3) din Constituția României, republicată** care prevăd că: *“Revizuirea este definitivă după aprobarea ei prin referendum, organizat în cel mult 30 de zile de la data adoptării proiectului sau a propunerii de revizuire.”*

Dacă legiuitorul constituant ar fi dorit să stabilească o dată fixă pentru organizarea referendumului în raport de data adoptării proiectului sau a propunerii de revizuire, nu ar fi stabilit un termen maximal de cel mult 30 de zile, având opțiunea unei determinări calendaristice ca *“referendumul să fie organizat în ultima duminică a perioadei de 30 de zile de la data adoptării proiectului sau a propunerii de revizuire”*. Termenul maximal de cel mult 30 de zile permite asigurarea unui mecanism procedural complet, care să confere eficacitate demersului legislativ de adoptare a legii de revizuire, incluzând și reglementarea etapei finale a acestuia a referendumului. A stabili chiar prin legea care reglementează materia referendumului (valabilă pentru toate formele de referendum) că data organizării referendumului național pentru revizuirea Constituției nu poate fi alta decât *ultima duminică a perioadei de 30 de zile*, lipsește de eficiență norma constituțională prevăzută de art. 151 alin. (3) și limitează nejustificat dreptul Parlamentului de a stabili printr-o lege distinctă și ulterioară o dată a referendumului care să fie cuprinsă în interiorul termenului constituțional de 30 de zile de la data adoptării proiectului sau a propunerii de revizuire.

Semnatarii prezentei obiecții de neconstituționalitate apreciem că Parlamentul, parcurgând procedura de reexaminare și adoptând Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, în forma care face obiectul controlului de constituționalitate, nu a respectat prevederile constituționale cuprinse în art. 147 alin. (2) și alin. (4) referitoare la efectele deciziilor pronunțate de Curtea Constituțională în cadrul controlului de constituționalitate a priori, care prevăd obligația sa de a reexamina dispozițiile din lege constatate ca fiind neconstituționale.

În considerarea celor mai sus expuse, **solicităm Onoratei Curți să constate că, în raport cu criticile precizate mai sus, să constate că Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, adoptată în procedura reexaminării, este neconstituțională ca urmare a nerespectării de către Parlamentul României a obligației constituționale prevăzute de art. 147 alin. (2) din Constituția României, republicată.**

În drept, ne motivăm sesizarea pe dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României, al art. 11 alin. (1) lit. a) raportat la art. 15, alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată.

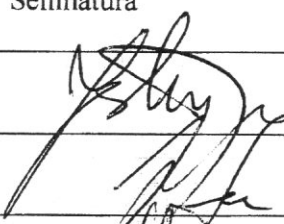
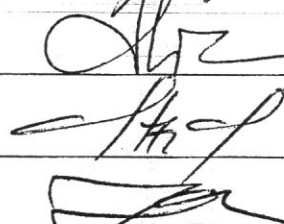
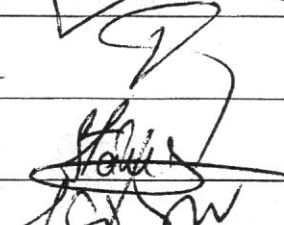
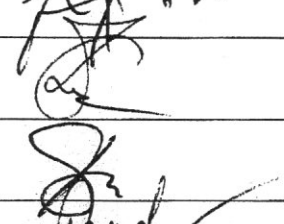
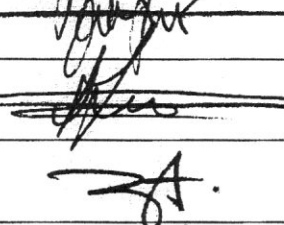
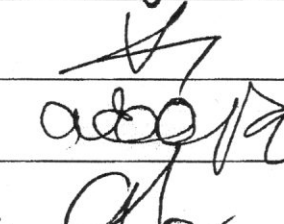
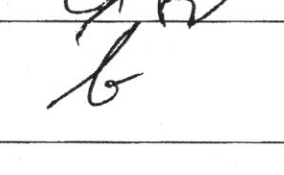

Cu deosebită considerație,

În numele senatorilor inițiatori,

Senator

Iulian DUMITRESCU

Liderul Grupului parlamentar al PNL din Senatul României

Nr. Crt.	Nume prenume	Grup Parlamentar	Semnătură
1.	ȘCANTEI LADRA IULIANA	PNL	
2.	ION POPA	PNL	
3.	Toma Catalin	PNL	
4.	OPREA MARIO	PNL	
5.	FLORIN CITU	PNL	
6.	CADARIU DANIEL	PNL	
7.	Stângă George Catalin	PNL	
8.	Bislimă Ioan	PNL	
9.	CARACOTA IAHCU	PNL	
10.	VIOREL BADEA	PNL	
11.	DANIEL SAMARA	PNL	
12.	Pauline Nicoleta	PNL	
13.	PERES ALEXANDRU	PNL	
14.	PÎRVULESCU EUGEN	PNL	
15.	POPA CORNEL	PNL	
16.	Hărău Elena-Carmen	PNL	
17.	NICOARĂ MARIUS	PNL	

[illegible]

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

L E G E

96/27.12.2017

**pentru modificarea și completarea Legii nr. 3/2000 privind
organizarea și desfășurarea referendumului**

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Articol unic. – Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 24 februarie 2000, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 6, alineatul (1) se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 6. – (1) Inițiativa și procedura revizuirii Constituției sunt supuse dispozițiilor prevăzute la art. 150 și 151 din Constituția României, republicată, și prezentei legi.”

2. La articolul 6, după alineatul (2) se introduc trei noi alineate, alineatele (3) – (5), cu următorul cuprins:

„(3) Proiectul legii constituționale, adoptat de către fiecare Cameră a Parlamentului sau de către Camerele reunite în caz de divergență conform art. 151 alin. (2) din Constituția României,

republicată, se trimite de îndată Curții Constituționale, care procedează potrivit legii. Dacă se constată că inițiativa legislativă de revizuire depășește limitele revizuirii, aceasta se consideră nefinalizată și se transmite Parlamentului, procedura urmând a fi reluată.

(4) Dacă Curtea Constituțională constată că inițiativa legislativă de revizuire nu depășește limitele revizuirii, proiectul legii constituționale se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, împreună cu decizia Curții Constituționale. Cetățenii României sunt chemați să-și exprime voința prin vot în cadrul referendumului național cu privire la revizuirea Constituției, în ultima duminică a perioadei de 30 de zile prevăzută la art. 151 alin. (3) din Constituția României, republicată, calculată de la data adoptării de către Parlament a proiectului legii constituționale, Guvernul având obligația de a aduce la cunoștință publică, de îndată, prin mijloace de comunicare în masă, textul acestuia și data referendumului național.

(5) Persoanele care au dreptul să participe la referendumul național privind revizuirea Constituției, modul de desfășurare a campaniei pentru referendum, organizarea și desfășurarea acestuia, organizarea și atribuțiile birourilor electorale, faptele care constituie contravenții, precum și modul de constatare și sancționare a acestora sunt cele stabilite la art. 4, art. 7 alin. (1), precum și în capitolele IV – VI. Rezultatul referendumului național se stabilește în conformitate cu prevederile art. 5 alin. (2) și (3) și ale art. 7 alin. (2).”

3. La articolul 15 alineatul (1), litera a) se modifică și va avea următorul cuprins:

„a) potrivit prezentei legi, în cazul referendumului privind revizuirea Constituției, cu respectarea art. 151 alin. (3) din Constituție.”

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, în condițiile art. 147 alin. (2), cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (1) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE
CAMEREI DEPUTAȚILOR

PREȘEDINTELE
SENATULUI

PETRU – GABRIEL VLASE

CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

București,
Nr.